

Sakområde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskarutbildning

Dokumenttyp: Plan	Beslutsdatum: 2022-12-13
Beslutsfattare: Utbildningsnämnden	Träder i kraft: 2022-12-13
Avdelning/kansli: Utbildningsavdelningen	Giltighetstid: 2025-12-31
Handläggare: Maria Orvehed	Bör uppdateras före: 2025-12-31

Ev dokument som upphävs: -

Bilaga till: Beslut om handlingsplan för breddad rekrytering och breddat deltagande för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2022-2025

Handlingsplan för breddad rekrytering och breddat deltagande för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2022-2025

Denna handlingsplan konkretiserar SLU:s arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande under perioden 2022-2025. Utgångspunkter är dels universitetets strategi inom området (Strategi för SLU:s arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande 2021-2025, SLU.ua.2021.1.1.1-1465), dels yttrande och rekommendationer som UKÄ lämnat utifrån den tematiska granskning som genomfördes under 2021. Denna handlingsplan gäller för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Bakgrund

Enligt högskolelagen (1992:1434) ska lärosätena aktivt främja och bredda rekryteringen, vilket innebär att de i högre utsträckning ska nå ut till dem i samhället som hittills inte sett högskoleutbildning som en givande möjlighet. SLU:s syfte och motiv för arbetet beskrivs i SLU:s strategi för breddad rekrytering och breddat deltagande¹ och kan sammanfattas:

- **Ökad demokrati och tillgänglighet ur ett individperspektiv:** Alla samhällsmedborgares lika möjligheter till högre utbildning är en viktig fråga både för individen och för samhället, då det i förlängningen handlar om inflytande, makt, mänskliga rättigheter och demokrati. Det är i linje med

¹ Strategi för SLU:s arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande 2021-2025, SLU.ua.2021.1.1.1-1465

FN:s hållbarhetsmål och Agenda 2030 att ingen ska lämnas utanför. Mot samma bakgrund är ett av Bologna-processens prioriterade områden att utbildning av hög kvalitet ska vara tillgänglig för alla. Det innebär att lärosätena aktivt bör arbeta för att bredda deltagandet, alltså att ge studenter med olika bakgrund och livssituation goda möjligheter att påbörja och genomföra studierna samt att etablera sig på arbetsmarknaden, och att underrepresenterade grupper bör erbjudas särskilt stöd för att göra detta.

- **Ökad kvalitet i undervisningen och på sikt på arbetsmarknaden:** Förutsatt att lärosätena har kunskap och kompetens för att tillse att olika erfarenheter och perspektiv möts i undervisningen och invanda tanke- och arbetssätt utmanas, förväntas en breddad rekrytering leda till att kunskap utvecklas och att kvalitetsvinster uppnås. Detta kan ske till exempel i form av berikande diskussioner och nya idéer men också genom ökad förståelse och minskade fördomar.

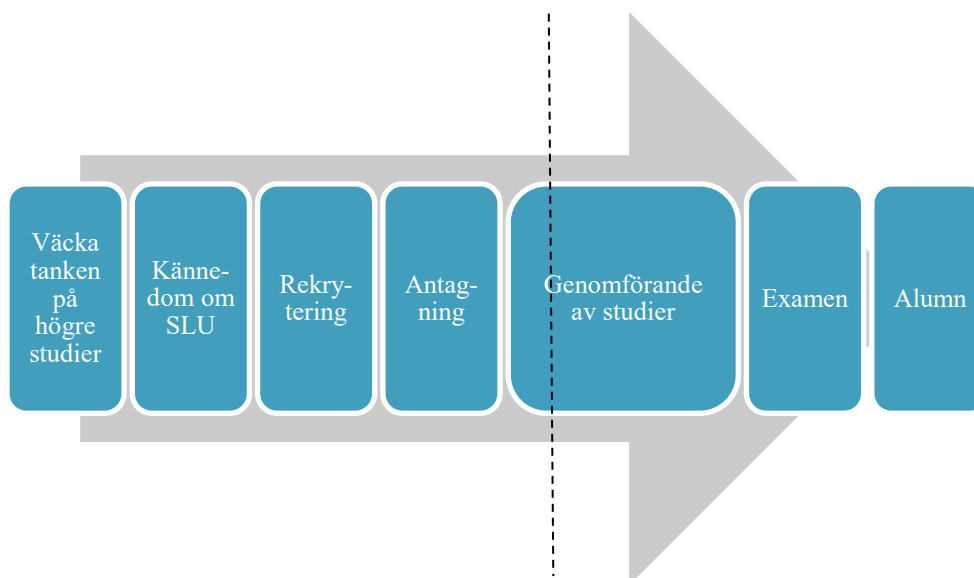
Mål och målgrupper

SLU:s övergripande mål för breddad rekrytering och breddat deltagande är att studenter som antas till, deltar i och slutför utbildning på grundnivå och avancerad nivå i ökande grad ska spegla mångfalden i det omgivande samhället. Det innebär att:

- Andelen studenter av underrepresenterat kön, från en studieovan bakgrund och med utländsk bakgrund ska öka.
- Utbildningens kvalitet ska öka genom att studenters olika erfarenheter och perspektiv tillvaratas. Jämställdhet och lika villkor ska genomsyra all verksamhet.

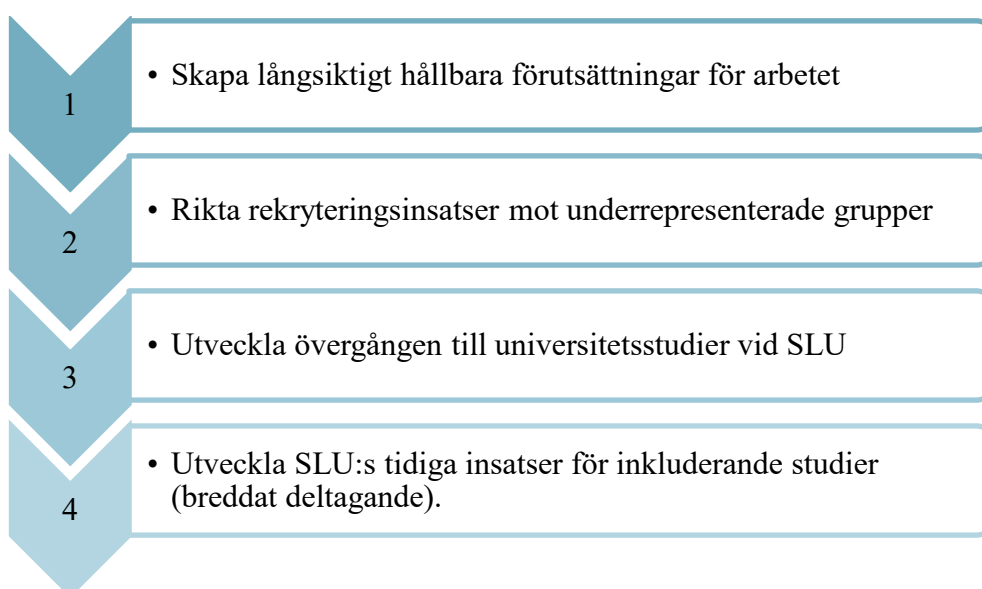
Inriktning för arbetet

De tidiga delarna av utbildningsprocessen är i fokus för handlingsplanens aktiviteter, fram till och med de första veckorna av studietiden (se figur 1). Insatser riktas även mot elever i yngre åldrar för att väcka intresse för högre studier och öka kännedomen om SLU.

Figur 1. Utbildningsprocessens faser. Handlingsplanens tyngdpunkt ligger på delarna till vänster om den streckade linjen.

Handlingsplanen är uppdelad i fyra utvecklingsområden som realiseras vid olika tidpunkter under planperioden (se figur 2). Inför de olika stegen görs en översyn av handlingsplanen för att anpassa den utifrån erfarenheter och tillgängliga resurser. I flera fall pågår redan arbete, i större eller mindre omfattning, enligt förslagen i handlingsplanen, men handlingsplanen tydliggör hur det bidrar till det systematiska arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande.

Figur 2. Handlingsplanens fyra utvecklingsområden.

När det gäller utbildning på forskarnivå kommer den delen att integreras i handlingsplanen framöver, men tills vidare gäller handlingsplanen enbart för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Resurser, ansvar och organisation

Arbetet med breddad rekrytering utförs inom ramen för befintliga resurser. Eventuella behov av omprioriteringar diskuteras i särskild ordning med berörda avdelningar.

Rektor har det övergripande ansvaret för universitetets arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande. Utbildningsnämnden (UN) har det strategiska ansvaret för breddad rekrytering till grundnivå och avancerad nivå, och rådet för utbildning på forskarnivå (Fur) för utbildning på forskarnivå. Här ingår ansvaret för uppföljning.

Enligt SLU:s strategi inom området och UKÄ:s rekommendationer ska breddad rekrytering och breddat deltagande vara integrerat i universitetets hela verksamhet. Det betyder att beslut om specifika aktiviteter fattas och aktiviteter genomförs av:

- institutionerna, t ex att genomföra aktiviteter och insatser som är relevanta för utbildningen vid den egna institutionen,
- programnämnderna genom att integrera breddad rekrytering och breddat deltagande i sitt ordinarie uppdrag, särskilt för att främja rekryteringen av underrepresenterade grupper till sina utbildningsprogram,
- biblioteket och avdelningarna inom det gemensamma verksamhetsstödet genom stöd till utbildningarna och genom aktiviteter.

Utbildningsavdelningen har det samordnande administrativa ansvaret för arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande. En samordningsgrupp med följande sammansättning utses: En samordnare vid utbildningsavdelningen, en handläggare vid planeringsavdelningen, en representant från kommunikationsavdelningen samt en studentrepresentant som utses av Sluss. Samordningsgruppen kan utökas temporärt vid behov. Samordningsgruppen ska följa aktiviteter inom området, sammanfatta genomförda aktiviteter samt i övrigt utföra verksamhet som åläggs den.

Uppföljning

Enskilda aktiviteter i handlingsplanen följs upp inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning. Förändringar av studentsammansättningen följs upp inom det systematiska kvalitetssäkringssystemet för utbildning.

Universitetsgemensam uppföljning av aktiviteterna i handlingsplanen genomförs årligen av samordningsgruppen.

Handlingsplanen och strategin för SLU:s arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande 2022-2025 utvärderas i sin helhet hösten 2025.

1. Skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för arbetet (prioriterat under 2023)

Målbild

SLU har en långsiktigt hållbar struktur för arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande. Här ingår resurser och incitament för personal att arbeta med frågorna, och en tydlig modell för att följa upp och utvärdera olika insatser.

Arbetet samordnas inom universitetet för att underlätta prioriteringar, att göra riktade satsningar och dra lärdomar av varandra. I arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande samverkar SLU också med andra lärosäten, skola/kommuner, organisationer och näringsliv.

Aktiviteter

Gemensamma verksamhetsstödet
ansvarar för att:

- Implementera organisation för arbetet med breddad rekrytering och deltagande genom att:
  - Tillsätta en samordnare för arbetet med breddad rekrytering på utbildningsavdelningen.
  - Utse en arbetsgrupp för breddad rekrytering med personer från utbildningsavdelningen, kommunikationsavdelningen, planeringsavdelningen och en studentrepresentant.
- Förankra handlingsplanen i verksamheten och i det sammanhanget samla in synpunkter på det konkreta genomförandet. Syftet är att fokusera på steg 1 i handlingsplanen: skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för arbetet.
- Rapportera arbetets fortskridande till utbildningsnämnden och efter diskussion med utbildningsnämnden arbeta vidare med steg 1 samt, om så är lämpligt, påbörja arbetet med steg 2 efter utbildningsnämndens intentioner.
- Arbeta vidare med att utveckla kommunikationsavdelningens uppdrag om långsiktig studentrekrytering i förhållande till breddad rekrytering.

2. Rikta rekrytering mot underrepresenterade grupper (fas 2, påbörjas under 2023)

Målbild

Universitetets arbete för rekrytering till utbildning på grund- och avancerad nivå är, förutom att främja rekrytering generellt, inriktat på att:

- uppnå jämnare könsfördelning på utbildningar med obalans
- öka andelen studenter med studieovan bakgrund
- öka andelen studenter som är födda i Sverige och har utrikes bakgrund

De långsiktiga målen är att inom 10 år:

- Har trettiofem procent av SLU:s utbildningsprogram en jämn könsfördelning (inget kön ska representeras med mer än 60 %).²
- Är andelen registrerade studenter med utländsk bakgrund som börjar på grundprogram (inklusive bastermin och basår) minst 20 %.³
- Är andelen registrerade studenter som börjar på grundprogram som inte har högutbildade föräldrar minst 60 %.⁴

Aktiviteter

Programnämnder

ansvarar för att:

- Ta fram tidsatta och uppföljningsbara mål för breddad rekrytering på PN-/programnivå.

Gemensamma verksamhetsstödet

ansvarar för att:

- Tydliggöra och utöka informationen på webbens programsidor om vad olika utbildningar kan leda till för arbeten.
- Tydliggöra på webben vilket studiestöd den som är student kan få, med presumtiva studenter som främsta målgrupp.

---

² 2021 var det totalt 27 % (för program på grundnivå var det 24 % och på avancerad nivå 31 %). Källa: SLU:s Årsredovisning 2021.

³ Utländsk bakgrund definieras här som utrikes född *eller* född i Sverige med två utrikes föräldrar. 2016/17 var andelen 12 %. Källa: UKÄ 2020.

⁴ Högutbildade föräldrar definieras här som att minst en förälder har en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer. 2008/09 till 2017/18 var andelen som inte har högutbildade föräldrar i medeltal 55 %. Källa UKÄ 2020.

Samordningsgruppen

ansvarar för att:

- Identifiera befintliga och nya studentrekryteringsaktiviteter som har potential att bredda rekryteringen och nå underrepresenterade grupper.
- Utgöra ett stöd för programnämnder, prefekter och institutioner att främja breddad rekrytering, t.ex. genom att:
  - Ta fram koncept för studiebesök och annat.
  - Stödja fortsatt samarbete genom gymnasiearbeten, i långsiktig samverkan med utvalda skolor där många i målgruppen finns.
  - Ge stöd i att utvärdera redan pågående arbete inom breddad rekrytering vid fakulteterna.
- Stödja initiativ med att etablera kontakter med andra lärosäten, skolor/kommuner, organisationer och näringsliv för att undersöka möjligheten till samarbete, och om möjlighet finns, formera samarbete med fokus på att nå underrepresenterade grupper och yngre åldrar.

3. Utveckla övergången till universitetsstudier vid SLU

Målbild

Universitetet tillämpar i högre utsträckning alternativt urval som har potential att bredda rekryteringen av underrepresenterade grupper. Bedömningar av reell kompetens vid ansökan till utbildning har ökat.

Komplettering för att få behörighet till SLU:s utbildningar är lätt tillgänglig.

Aktiviteterna som är listade nedan är exempel på vad olika delar av organisationen kan göra för att nå målbilden.

Aktiviteter

Programnämnder

ansvarar för att till exempel:

- Identifiera utbildningar där alternativt urval kan vara ett instrument för att bredda rekryteringen.
- Utveckla befintliga överbryggande aktiviteter (bastermin och basår); undersök möjlighet att ge basår/bastermin i huvudsak på distans och/eller på fler campus. Undersök möjlighet till förutbildning där språkkunskaper i engelska ingår.

- Se över behörighetskraven för utbildningsprogrammen och revidera dem där så är lämpligt.

Gemensamma verksamhetsstödet

ansvarar för att arbeta vidare med nedanstående frågor:

- Utveckla arbetet som rör validering och bedömning av reell kompetens.
- I samarbete med programnämnderna/programstudierektorer utreda möjligheter, och i aktuella fall stötta utbildningar i införandet av alternativt urval

4. Utveckla SLU:s tidiga insatser för inkluderande studier (breddat deltagande)

Ansvar och aktiviteter av relevans för ett breddat deltagande finns förutom i denna handlingsplan i t.ex. universitetets delegationsordningar och jämställdhetsplan.

Prefekterna har ett generellt ansvar för studenternas arbets- och studiemiljö.

Målbild

SLU har en god studiemiljö som präglas av lika villkor. Universitetet har nöjda studenter som i ökande grad återspeglar mångfalden i det omgivande samhället, som deltar i och slutför utbildning på alla nivåer vid SLU.

Det långsiktiga målet är att inom 10 år:

- Visar resultaten i Studentbarometern/motsvarande ett studentindex på minst 75⁵

Aktiviteter

Aktiviteterna som listas nedan är i flera fall frågor som redan arbetas med, men som genom handlingsplanen kopplas till SLU:s strategi för breddad rekrytering och breddat deltagande.

Programnämnder och programstudierektorer

ansvarar för att:

---

⁵ I Studentbarometern 2021 var det totala studentindex 68 och gäller för utbildning på grund och avancerad nivå (studentindex är ett värde mellan 0 och 100 % som visar på studenternas nöjdhetsgrad)

- Säkerställa att alla studenter erbjuds en god introduktion till akademiska studier, som är relevant för respektive utbildning, i samarbete med gemensamma verksamhetsstödet och biblioteket.
- Förstärka utbildningarnas koppling till framtida yrkesroller med början redan tidigt under utbildningen, för att öka studenternas motivation och minska onödiga avhopp.

Biblioteket i samarbete med gemensamma verksamhetsstödet

ansvarar för att:

- Fortsätta utveckla stöd till studenterna när det gäller studieteknik, akademiskt skrivande och presentationsteknik i samarbete med PN och PSR.

Gemensamma verksamhetsstödet

ansvarar för att:

- Öka kunskapen hos anställda om jämställdhet och lika villkor, bl.a. genom att de högskolepedagogiska kurserna omfattar hur lärare kan ta tillvara på studenters olika erfarenheter och perspektiv i undervisningen.
- Fortsätta att främja studenters hälsa och hållbara studietid genom förebyggande aktiviteter, bl.a. samordnat med den akademiska introduktionen.
- Fortsätta samarbete med studentkårerna vad gäller välkomnande av nya studenter, t.ex. i jämställdhets- och lika villkorsfrågor.
- Skapa igenkänning genom att visa på mångfalden av våra studenter, medarbetare och alumner i anslutning till SLU:s undervisningslokaler på SLU:s campus.

Samordningsgruppen

ansvarar för att i samarbete med programnämnderna:

- Etablera baslinje för antalet studenter från olika underrepresenterade grupper i SLU:s studentpopulation. Undersöka genomströmning hos underrepresenterade grupper med fokus på första studieåret.
- Ta fram koncept för avhopsundersökningar.